

kort vóór den oogsttijd, begin Juni, de eene Anophelesoort na de andere — maar alle ongevaarlijke — produceeren. Maar als dan bij de oogst de velden toch onder water blijven staan — wat geheel niet noodig is — dan ontwikkelt zich in die natte stoppelvelden een Anophelesoort, *Anopheles aconitus*, die een jaarlijks wederkerende, met de rijstooft samenvallende, malariaepidemie veroorzaakt. Van opheffen der rijstvelden kan natuurlijk geen sprake zijn. Van het laten wegloopen van het water van de rijpe rijstvelden evenmin. En wel om twee redenen. Ten eerste plant men de rijst in die streken zeer onregelmatig. Het gevolg is, dat één veld, dat het reeds niet meer noodig heeft, nog bevloeid wordt, omdat een ander, naburig veld nog water noodig heeft. Ten tweede heeft men er, door de karige irrigatie, geen water genoeg, om water te kunnen geven aan de gewassen, die men gaat planten als de rijst geoogst is; al het door irrigatie geleverde water zal nml. straks in de velden der naburige suikerplantages gebruikt worden. Daarom houdt men het water, dat men nog op de velden heeft, vast. Het remedie tegen de malaria beteekent hier tevens verbetering van de landbouw der bevolking. Het is verbeterde irrigatie, welke door de bevolking gerecipieerd wordt, door een gelijktijdige beplanting van alle rijstvelden. Er is dan geen enkele reden meer om het water vast te houden, zoodra de rijst rijp is, en daarmee voorkomt men — niet de groei van *Anopheles* in 't algemeen, maar wel die van *A. aconitus*; en daar komt het op aan."

Uit dit voorbeeld moge men leeren, hoe de intensieve bestudeering van de leefwijze der Anopheliden van groot practisch nut is.

De heer **Maessen** doet de volgende mededeeling.

Uit Limmel werden mij eenige kevertjes bezorgd, welke aldaar op 26-2-1941 in groot aantal in een partijtje witte boonen aangetroffen zijn. Ik heb deze kevertjes opgezonden aan den heer P. van der Wiel te Amsterdam, die zoo vriendelijk was ze voor mij te determineeren als *Acanthoscelides (Bruchus) obsoletus* Say en de volgende bijzonderheden mede te deelen:

„Vermoedelijk uit N. Amerika afkomstig, ook uit Barcelona. Slechts sporadisch in ons land waargenomen. Het is de eerste maal, dat ik deze soort levend zag, het eenige materiaal, dat ik bezit, is reeds $\pm$ 30 jaar oud en schijnt van een Haagsche invasie te stammen. Naar het schijnt is deze soort sindsdien niet meer in ons land waargenomen, zeer interessant dus! Met zekerheid is het wel een nieuwe import."

Van de kevertjes heb ik eenige exemplaren voor 't Museum geprepareerd en laat deze met de aangevreten boonen circuleeren.

De heer **Rijk** meldde mij na de vergadering, dat hij in Juni 1939 van den heer Janssen uit Steyl een aantal aangevreten, witte boonen kreeg, ingevoerd van uit de Balkan. De kevertjes, die deze boonen hadden aangevreten, werden dezer dagen door den heer v. d. Wiel als dezelfde soort herkend.

De heer **Rijk** laat een plant van de Aurikel (*Pri-*

mula auricula L.) zien. Dit exemplaar toont naast een gewone, bebladerde stengel een drietal andere, sterk verkorte, in één gedrongen zijscheuten. 't Is een eigenaardige afwijking, die aan een fasciatie doet denken. Getracht zal worden op te sporen, wat de oorzaak is van deze afwijking.

Mej. van de Geijn deelt het volgende mede.

In Entomologische Berichten no. 238, dl. X, Maart 1941, beschrijft P. Benno een tweetal zeldzame bijen uit de Lijmers, nl. *Xylocopa violacea* L., de houtbij, die hier in Z. Limburg reeds een gewone verschijning is en vervolgens het papaverbijtje, *Osmia papaveris* Latr. Over deze laatste soort zegt P. Benno, dat zij het eerst in Nederland werd aangetoond te Tilburg in 1907, vervolgens in '24 te Wijlre (Z. L.) en nu door den schrijver in de Lijmers. Een blik in de collectie van het Natuurhistorisch Museum alhier, toonde mij echter nog een Limburgsch exemplaar, 19-6-'38, door den heer Maessen te Maastricht gevangen.

Wellicht zal nog eens blijken, dat ook *Osmia papaveris* in Limburg geen zeldzaamheid is, wanneer door grootere opmerkzaamheid in de buurt van de vele klapproos-velden meer vondsten gemeld worden. Immers dit bijtje heeft de gewoonte haar nest, een in den grond uitgegraven schacht van eenige centimeters, van binnen te bekleeden met de bloemblaadjes van de klapproos.

De Voorzitter sluit daarna de vergadering.

BLAD- EN SLUIPWESPEN.

Ik was in de gelegenheid een aanzienlijke hoeveelheid Limburgsche blad- en sluipwespen te determineeren en gaarne vermeld ik de resultaten hiervan in het Maandblad.

Het meeste materiaal stamt uit de collectie Wasmann en is hoofdzakelijk te Exaeten (bij Roermond) gevangen. Uit dezelfde collectie is het Blybeekse materiaal, dat meerendeels niet gedateerd is, omstreeks 1884 verzameld. De meeste dieren uit de Wasmannsche collectie verkeerden in uitsteken den staat en zijn met veel zorg opgezet, slechts een gering deel bleek door coleopterenlarven onherstelbaar beschadigd en daardoor ook onbepaald geworden.

De bladwespen leverden voor de fauna 7 nieuwe soorten en 2 variëteiten, waarvan ik de opsomming hier laat volgen.

1. *Acantholyda hieroglyphica* Christ. ♀ 5-'89 Exaeten.
2. *Abia candens* Knw. ♀ Blybeek Deze soort is wel dicht over onze Oostgrens gevangen, maar tot nu nog niet uit ons land vermeld.
3. *Allantus distinguendus* R. v. Stein. ♂ Borgharen 4-6-1940.
4. *Allantus flaveolus* Gmel. ♀ Borgharen 5-6-'40, ♂ Maastricht 4-6-1940. Deze soort komt waarschijnlijk plaatselijk niet zeldzaam voor, op plekken waar veel *Sinapis* groeit.
5. *Dolerus oblongus* Cam. ♂ Schimmert 1-5-'40.

6. *Monophadnus geniculatus* Htg. ♀ Blybeek.
Naar ik meen is deze soort nog niet voor de fauna opgegeven, ofschoon zich enkele door Koornneef gedetermineerde exemplaren in het Rijksmuseum v. Nat. Hist. bevinden, welke afkomstig zijn uit Voorburg.
7. *Pachynematus gehrsi* Knw. ♀ Exaeten 10-5-'85. Deze soort lijkt veel op een *Micronematus*, de lengte van dit exemplaar bedraagt nog geen 4 mm, de klauwtjes zijn echter van een duidelijk tandje voorzien, een kenmerk dat *Micronematus* mist.
8. *Loderus vestigialis* f. *ruficollis* Ensl. ♀ Wijnandsrade 19-5-'85.
9. *Pachynematus clitellatus* Lep. f. *transigens* Ensl. ♀ Ambij 9-5-1936.

Zeldzame soorten voor de fauna zijn voorts:

- Cephaleia abietis* L. ♀ Aalbeek 21-5-'85.
Pamphilus hortorum Klg. ♀ Blybeek.
Hartigia linearis Schrank. ♀ Bemelen 10-6-1935.
 Door Koornneef reeds eenmaal met waarschijnlijkheid voor Zuid-Limburg opgege-

ven. Het Bemelensche exemplaar is er een bevestiging van.

Arge ciliaris L. 2 ♂♂, resp. Meerssen en Borgharen. Deze soort lijkt mij in Z-Limburg niet zeldzaam.

Arge pullata Zadd. ♀ Blybeek.

Arge berberidis Schrank. ♂ Exaeten 10-6-'85.

Arge fuscipes Fall. ♂ Valkenburg 7-'87. Ook in N-Brabant gevangen.

Sciapteryx costalis F. ♀ Wijnandsrade 21-5-'85.

Tenthredo solitaria Scop. ♀ Blybeek 20-5-'85.

Tenthredo colon Klg. ♂ Borgharen 21-6-1940.

Allantus rossii Pz. ♀ Exaeten 6-'85; ♂ Exaeten 6-'87.

Allantus amoenus Grav. ♂ Aalbeek 7-'86.

Tenthredopsis excisa Thoms. ♀ Meerssen 18-5-1936.

Tenthredopsis friesei Knw. ♀ Blybeek.

Emphytus calceatus Kl. ♀ Aalbeek 7-'86.

Scolioneura betulae Zadd. ♂ Exaeten 5-'85.

Pteronus nigricornis Lep. ♀ Exaeten 5-'85.

Pachynematus vagus F. ♀ Exaeten 30-5-'85.

Voorburg.

H. TEUNISSEN.

Ostracoden aus der Kreide des Untergrundes der nordöstlichen Niederlande

von

J. H. BONNEMA zu Groningen.

(Fortsetzung).

Monoceratina longispina Bosquet.
Taf. VI, Fig. 69—76.

Cythere longispina Bosquet 1854, S. 96 [86].
T. VI, F. 7 a—d.

Cythere longispina Marsson 1880, S. 44.

? *Cythere acanthoptera* Marsson 1880, S. 45,
T. III, F. 14 a—c.

? *Cytheropteron umbonatum* var. *acanthoptera* Jones & Hinde 1890, S. 41, T. I, F. 11—13,
T. IV, F. 22—29.

Monoceratina speciosa Alexander 1934 b, S. 231,
T. 34, F. 6.

Bei den von mir gefundenen Klappen ist die vordere Hälfte des stark gewölbten Teiles mehr oder weniger deutlich mit konzentrischen Reihen von runden oder elliptischen untiefen Grübchen bedeckt. Diese sind von einander durch ein paar Rippen, die sich auf der Ventralseite fortsetzen, getrennt. Auch können die von Alexander bei den aus dem Eozän von Texas stammenden Klappen erwähnten Stachelchen vorkommen.

Diese Grübchen und Stachelchen fehlen bei den von Bosquet und Marsson beschriebenen Resten. Ich nehme an, dass sie dort ursprünglich wohl anwesend waren aber später verschwunden sind. Bei einer Klappe, die in der Schreibkreide von Heure-le-Romain, welcher Fundort auch von

Bosquet genannt wird, gefunden wurde, sind noch Spuren von Stachelchen anwesend. Vermutlich sind bei der von Alexander abgebildeten Klappe die Grübchen im Verschwinden begriffen.

Merkwürdigerweise haben Jones & Hinde diese Ostracode nicht aus England und Irland erwähnt. Ich halte es aber nicht für unmöglich, dass sie von ihnen *Cytheropteron umbonatum* Williamson var. *acanthoptera* Marsson genannt wird. Dass sie von Grübchen und Stachelchen auf einem Maschennetz sprechen ist eine Stütze für meine Meinung.

Uebrigens finde ich es auch nicht unmöglich, dass die von Marsson zu *Cythere acanthoptera* gebrachte Klappe eine hinten etwas verletzte Klappe eines jungen Individuums von *Monoceratina longispina* Bosq. ist.

Sie kommt sowohl in der Schreibkreide als im Mergel ziemlich selten vor. Die meisten und die besten Reste lieferte die Schreibkreide.

Monoceratina tricuspidata Jones & Hinde.
Taf. VI, Fig. 77—80.

Monoceratina tricuspidata van Veen 1936, S. 42,
T. II, F. 4—11.

Der Beschreibung von Fräulein van Veen ist noch hinzuzufügen, dass am Vorderende des